

U povodu 80. obljetnice prof. emeritusa Igora Čatića

O nekim je osobama teško pisati jer se nema baš mnogo. O drugima pak zato što ima i previše toga. Upravo je s profesorom Čatićem takav slučaj, zbog njegove iznimne angažiranosti na raznorodnim područjima. O tome bi se moglo pisati jako puno i teško da bi se sve moglo spomenuti. Dakle, odakle početi? Najbolje od početka.

Njegova biografija uglavnom je poznata. Potječe iz obitelji obrtnika alatničara i to je obilježilo njegov životni put. Svima je poznata njemu tako draga fotografija iz dječjih dana uz vretenastu tarnu prešu u radionici Julija Čatića. Još prije studija bio je šef alatnice u današnjem *Elektrokontaktu*, a radio je kao konstruktor kalupa i tijekom studija strojarstva na ondašnjem *Strojarsko-brodogradbenom fakultetu*. Diplomirao je 1960. te započinje raditi u *ME-GI*, a nakon povratka iz vojske i kratkog zaposlenja odlazi u Pariz. Njegova životna družica Ranka dobila je stipendiju, a Igor Čatić najprije je volontirao, a poslije i radio u *Centre d'étude des matières plastiques, CEMP*. Našlo se vremena i za upoznavanje s materijalnom i duhovnom kulturom Francuske i za nužno učenje jezika. To je možda i bio začetak kasnijeg rječnika polimerstva.

Nakon povratka iz Pariza I. Čatić ostaje još nekoliko mjeseci u *Tvornici olovaka Zagreb*, a zatim prelazi u *Visoku tehničku školu*. Magistrirao je na *Sveučilištu u Zagrebu*, na *Fakultetu strojarstva i brodogradnje* 1970. s temom o izboru optimalnog materijala za izradbu kalupa, a u veljači 1972. doktorirao je kod prof. Mengesa na, za polimerstvo važnoj instituciji *Institut für Kunststoffverarbeitung, IKV*, u Aachenu, kao prvi diplomirani strojar iz Hrvatske koji je dobio prestižnu stipendiju *Zaklade Alexander von Humboldt*. Prema riječima prof. Mengesa, *tema njegove disertacije od trajne je važnosti za injekcijsko prešanje plastomera... Zakonitosti koje su utvrđene postale su... jedan od bitnih temelja današnjeg stanja tehnike i osnova mnogih kasnijih radova u IKV-u*. O aktualnosti svjedoči i činjenica da se čak i danas citiraju njegovi radovi iz 70-ih godina. Od tada slijedi uobičajen tijek napredovanja: 1974. izabran je za docenta na *FSB-u*, 1980. za izvanrednog, 1986. u zvanje

redovitog profesora te 1997. za redovitog profesora u trajnom zvanju. U mirovinu odlazi 30. rujna 2006., ali i dalje neumorno radi, podjednako uspješno na inženjerskom i na ostalim područjima, prije svega na području jezikoslovlja, očuvanja okoliša i filozofije. Kao kruna njegova dugogodišnjeg rada došao je prošlogodišnji izbor u zvanje *professora emeritusa*, za koje ga je predložio sam rektor *Sveučilišta u Zagrebu*.

Osim nastavne djelatnosti vrlo je uspješno vodio cijeli niz projekata vezanih za područje svoga znanstvenog djelovanja, ali i šire. Tijekom svih ovih godina puno je polemizirao i pisao, od izvornih znanstvenih i stručnih radova, knjiga, stručnih i popularnih predavanja, seminara do napisa o stručnom nazivlju. Usto je često nastupao na televiziji, a njegove emisije na radiju, ponajprije vezane za nova lica *jazza*, još se pamte.

Prelistaju li se napisi o njemu objavljeni 2014. u ediciji *Drugi o Čatiću*, može se uočiti da su mnogi istaknuli upravo njegovu predanost, angažiranost i nepresušnu intelektualnu znatiželju, ali i hrabrost i upornost kojima brani svoje ideje. Podjednako odlučno izlaže i argumentira svoje ideje vezane za temperiranje kalupa ili jezikoslovlje ili kiborgizaciju. Svakim novim tekstom otkriva neka nova područja kojima povezuje dosadašnja znanja i promišljanja. Prof. Vlatko Previšić s *Filozofskog fakulteta* u Zagrebu, s kojim je radio na osnivanju *Kluba hrvatskih humboldtovaca*, nazvao ga je *humboldtovac znanstvene širine i univerzalnog duha*. U današnjem vremenu kada se mnogi klone znanstvenog svaštarenja *unatoč deklarativnom isticanju multidisciplinarnosti, a više se priklanjaju svome znanstvenom dvorištu u kojem se osjećaju dobro i sigurno, svestranost baš nije u modi. Taj prosvjetiteljski tip ličnosti čini se mnogima passé. Profesor Čatić ne misli tako... On se svakako voli suočavati s izazovima izvan svoje matične tehničke discipline; on nju nerijetko upleće u druge, sasvim tuđe enklave...*

Veliku je energiju uložio u osnivanje *Društva plastičara i gumaraca*, poslije preimenovano u *Društvo za plastiku i gumu*, a iznimno su velike njegove zasluge i za pokretanje glasila *Društva*,

časopis *Polimeri*. Godinama je bio jedan od vodećih organizatora brojnih vrlo uspješnih savjetovanja vezanih za razna područja polimerstva. Za *Društvo* i za časopis bio je nezaobilazni *spiritus movens* pokušavajući i u proteklim teškim vremenima naći poticaj za rad. Upravo je preko *Društva* i časopisa vodio bitku protiv neprekidnih i najčešće neargumentiranih napada na plastiku.

Ono što treba posebno istaknuti jest njegov odnos prema studentima i suradnicima. Za njih uvijek ima vremena i nastoji ih uvijek malo *pogurnuti* u njihovu poslu. Mnoge generacije studenata pamte ekskurzije koje je vodio u poznate, uglavnom austrijske, pogone za preradu plastike. Neumorno je prevodio, objašnjavao. Ali nije izostala ni ona druga, kulturno-obrazovna komponenta. Prilikom jednog posjeta Beču organizirao je, uz stručni dio, i posjet izložbi u poznatome muzeju. Neki su se bunili jer ih je zanimala jedino kupnja i razgledanje izloga, a ne neke *slike*, no profesor ih je doslovno natjerao da uđu u muzej. To im je očito bila prva takva izložba jer smo na kraju upravo njih čekali da izađu, puni dojmova i oduševljeni što su opet nešto novo vidjeli i naučili.

Treba svakako spomenuti još jednu njegovu dugogodišnju ljubav, a to je glazba općenito, poglavito *jazz*. Prije gotovo 56 godina na radiju je imao svoju prvu *jazz*-emisiju izbora iz vlastitih vinilnih ploča, i to je bio početak uspješnih povremenih emisija u kojima je predstavljao vrlo često ploče novih interpretata koje je upoznao na svojim brojnim putovanjima. Tako je bio prvi na ovim prostorima koji je 1996. predstavio tada slabo poznatu Dianu Krall. Zbog toga ga je lijepo nazvala urednica časopisa *Jezik – strojar koji plovi jezikoslovnim vodama uz jazz*.

Koliko god papira potrošili, nikad nećemo moći obuhvatiti sve njegovo djelovanje, niti sve ono što bismo mu htjeli izreći prilikom ove obljetnice. Zato završavamo s puno dobrih želja našem dragom profesoru, *najvećem filozofu među plastičarima i najvećem plastičaru među filozofima*.

Uredništvo